

Het organiseren van een Taaldorp is een populaire werkvorm die op vele scholen wordt toegepast om leerlingen te laten ervaren hoe betekenisvol het leren van een vreemde taal kan zijn. De Nieuwste School in Tilburg realiseert (in samenwerking met Fontys Tilburg) al meer dan 5 jaar een Taaldorp Spaans voor leerlingen in 3HV, waarbij authentieke communicatie, leerplezier en praktische toepasbaarheid voorop staan. Het Coronavirus maakte een Taaldorp ter plaatse onmogelijk, maar de activiteit volledig schrappen was geen optie: DigiTaaldorp was geboren!

In dit artikel vertel ik over de stappen die studenten, leraren en leerlingen hebben genomen om via Google Meet een online Taaldorp te realiseren wat nog steeds aan de [basisvoorwaarden van een goed Taaldorp voldoet](#).

Materialen: ERK-proof en in een digitale leeromgeving

Het ontwikkelen van de lesmaterialen ligt voor een groot deel bij de studenten van de lerarenopleiding Spaans (Fontys Tilburg). Zij gaan begeleid aan de slag met het bedenken van een lessenreeks die past bij [het ERK-niveau van de 3HV-leerlingen](#), waardoor ze ervaring opdoen met het ontwerpen van lesmateriaal en het integreren van de feedback die ze van de docenten op DNS ontvangen. We vroegen de studenten om te zorgen voor een eenduidige opmaak, duidelijk geformuleerde leerdoelen en een grote variatie aan opdrachten/ werkvormen, inclusief een heldere instructie.

DNS is een school die al gewend is om veel online te werken, wat in deze thuiswerktijden in ons voordeel werkte: we konden het lesmateriaal eenvoudig uploaden in onze Wikiwijs, waar onze leerlingen al bekend mee zijn. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de digitale mogelijkheden nog niet altijd ten volste konden worden benut, omdat de materialen al waren afgestemd op klassikaal onderwijs voordat thuisonderwijs verplicht werd.

Instructie: flippen, maar niet helemaal

Normaal gesproken volgt er vóór aanvang van het thema ‘Taaldorp’ een kick-off, waarbij de docent in de lessen de lesdoelen, materialen en planning toelicht. Je kunt in deze klassikale situatie direct inspelen op de vragen die leerlingen hebben. Digitaal kan dit lastiger zijn, omdat langere tijd moeten luisteren naar een leraar via een klein schermje [niet per definitie motiverend werkt](#). We kozen daarom voor [het opnemen van een screencast](#), waarbij alle informatie kort en bondig aan bod kwam. We vroegen de leerlingen om dit filmpje vóór aanvang van de online les te bekijken en eventuele vragen mee te nemen naar de les. We vonden het belangrijk om leerlingen de mogelijkheid te bieden hun vragen in de groep te stellen, zodat ze ook van elkaars vragen konden leren.

Werkvormen

De door de studenten gemaakte reader bevat, zoals benoemd, al een flinke variatie aan werkvormen. Een groot deel van de reader kan zelfstandig doorgewerkt worden, maar voor een succesvol Taaldorp is het toepassen van de lesstof essentieel. In een klassikale situatie heb je hier als docent de touwtjes redelijk in handen: je kunt leerlingen in groepjes verdelen, werken met binnen-

buitencirkels of gesprekken voor de klas uit laten voeren en [voorzien van feedback](#). In Coronatijd was het onze lastigste uitdaging om óók op afstand te zorgen voor een leerklimaat waar leerlingen mét en van elkaar leerden en samen Spaans spraken. Wij hebben online verschillende werkvormen gebruikt om leerlingen actief te houden en ze te motiveren om met elkaar te spreken. Een paar voorbeelden zijn:

- **Voorbeeldgesprekken met de expert:** Een expert neemt de rol van bijvoorbeeld de ober/ agent/ arts op zich en vraagt online aan een leerling om het gesprek aan te gaan. De leerling wordt na afloop van feedback voorzien. Een voordeel van deze werkwijze is dat je gerichte feedback kan geven op het proces van de sprekende leerling en dat de overige leerlingen deze feedback ook kunnen gebruiken. Een nadeel is dat je als leerling relatief makkelijk 'uit kunt checken' als het niet jouw beurt is om te spreken.
- **Kahoot:** Het herhalen en overhoren van de woordenschat deden we via een Kahoot, die leerlingen thuis 'live' konden maken. Het zorgt voor verbondenheid onder de leerlingen en is geschikt om de voorkennis te activeren. Als 'toets' is het in deze situatie echter niet geschikt, omdat Kahoot vooral laat zien of leerlingen de woordenschat receptief beheersen, waar je voor Taaldorp wil dat ze dit productief weten. Onze collega's van DNS postten al eerder [dit artikel over voor- en nadelen van Kahoot](#).
- **Mentimeter:** De 'Wordcloud'-functie bij Mentimeter is een uitstekende tool om alle leerlingen te laten nadenken over [de mogelijke lesdoelen en voorkennis van de thema's](#) bij DigiTaaldorp. Aan het begin van verscheidende lessen stelden we leerlingen 2 vragen: 'Welke woorden/ zinnen die betrekking hebben op dit thema ken je al?' en 'Welke dingen zou jij willen vertellen bij dit thema?' Mentimeter houdt bij hoeveel leerlingen al antwoord hebben gegeven. Je krijgt in korte tijd van vrijwel je gehele groep input, die je gemakkelijk kunt bespreken. Leerlingen leren van elkaar wat ze nog lastig vinden en wat gezamenlijke leerdoelen zijn. Als docent koppel je deze doelen gemakkelijk aan de te maken opdrachten in de reader.

Uitvoering van DigitaalDorp

Een online Taaldorp vraagt om een strakke planning: een week voor aanvang stuurden wij onze leerlingen een schema door waarin stond hoe laat ze bij welke situatie werden verwacht. De links naar de bijbehorende Google Meets ontvingen de leerlingen vlak voor aanvang van DigiTaaldorp. Normaal gesproken zijn wij natuurlijk fysiek aanwezig om hulp en ondersteuning te bieden aan leerlingen en studenten, dit keer zorgden we voor een online helpdesk. Gedurende de gehele dag was hier iemand beschikbaar om de vragen van de leerlingen en studenten te beantwoorden. Ook belden we regelmatig in bij de verschillende Meets, om zo de situaties te kunnen observeren. De studenten van Fontys vulden in real-time hun beoordelingen in, zodat we de vooruitgang van de leerlingen konden bijhouden en eventuele afwezigen snel konden opmerken.

Ondanks de uitgebreide voorbereiding liepen we bij de start van DigiTaaldorp tóch tegen enkele problemen aan: Bij één van de studenten waren er technische problemen, waardoor leerlingen haar niet verstonden en klaagden over een flinke vertraging bij de verbinding. Ook waren er tijdens het eerste uur enkele leerlingen vergeten dat ze Taaldorp hadden, waarop wij hun ouders moesten bellen. Dit had als gevolg dat ons strak opgestelde schema wat uitliep. Veel leerlingen logden in bij de online helpdesk om te vragen wat ze nu moesten doen. Deze opstartproblemen waren na een uur gelukkig grotendeels opgelost: uiteindelijk heeft heel 3HV zijn of haar DigiTaaldorp af kunnen sluiten!

Wat vonden de leerlingen en studenten?

Hieronder de reactie van 2 leerlingen van DNS en 1 student van Fontys:

Holly, leerling 3HV van DNS

"Het instructiefilmpje was duidelijk en het was fijn dat we daarna vragen konden stellen. Klassikaal uitleg vind ik wel fijner, want dan hoef je niet te wachten met je vragen. De lessen gingen prima, want er was een duidelijke planning. Op DigiTaaldorp was er bij 1 situatie een slechte verbinding. Daar ga je van stressen, ook in verband met de tijd. De hulplijn was wel erg fijn. Als ik moet kiezen, vind ik een live Taaldorp leuker, met decoratie en kleding. Als het digitaal is kun je wat makkelijker afkijken."

Paul (15), leerling 3HV van DNS

"De lessen waren goed ingedeeld en de reader was duidelijk. Ik zou wel wat meer oefendialogen willen. De digitale lessen waren nuttig en leuk. Op Digitaalorp waren er technische problemen bij 1 situatie, en dat maakte praten lastiger. De andere situaties gingen gelukkig wél goed. Ik zou toch liever een live Taaldorp hebben, want een mondelinge toets vind ik fijner."

Emma, tweedejaarsstudente Fontys

"Ik heb als leerling ook taaldorp gedaan op De Nieuwste School. Ik vond het erg leuk om nu aan de andere kant te staan en een Taaldorp mee te maken vanuit het perspectief van een docent. Ik denk dat het DigiTaaldorp geen negatief effect op de prestaties van de leerlingen heeft gehad."

Voor een eventuele volgende editie zou het voor een aantal studenten misschien prettig zijn om een oefensessie te doen via Google Meet zodat ze op het Taaldorp zelf niet meer hoeven te stuntelen met hoe het programma werkt. Na een aantal gesprekjes had ik gelukkig de smaak te pakken en liep alles erg soepel!"

Geleerde lessen

Van Taaldorp een DigiTaaldorp maken vereist een flinke mate van flexibiliteit en planning onder de betrokkenen. We hebben op DNS geluk gehad met de inzet van de studenten van het Fontys, die graag met ons meedachten en bereid waren om dit experiment mee uit te voeren. Met het bewust

inzetten van digitale leermiddelen in combinatie met een heldere planning is zowel het voorbereiden als de uitvoering van een DigiTaal dorp digitaal te realiseren. Hoewel bij zowel de leerlingen als bij ons voorkeur tóch nog steeds bij een ‘live’ Taal dorp ligt, kunnen we vele aspecten van het DigiTaal dorp blijven gebruiken: de instructie per filmpje, de planning, de (digitale) werkvormen en materialen en wellicht zelfs de mogelijkheid om via Google Meet alvast gesprekjes te oefenen met de studenten.